

Datum

2025-05-30

Adress

Diarienummer

SBN-2025-360

Yttrande

Till

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

**Remiss - Boverkets rapport Uppdrag att utveckla
reformen med certifierade byggprojekteringsföretag
(2025:2), LI2025/00250
LI2025/00250**

Stadsbyggnadsnämnden föreslår besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden ställer sig sammantaget negativ till de föreslagna förändringarna i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, i Boverkets rapport 2025:2.

Samtidigt som dessa förändringar föreslås, sker stora förändringar i byggregelverket med nya grundförfattningar (Boverkets nya byggregler) som ersätter Boverkets bygg- och konstruktionsregler (BBR och EKS), och det finns även andra förslag på lättnader i PBL för att stimulera bostadsbyggandet. Både certifieringsreformen och de nya byggreglerna bygger på principen om att flytta ansvar från myndigheter till marknaders aktörer.

Nämnden är kritisk till att kontrollplanen ersätts med kontrolldokumentation utan myndighetsbeslut, vilket skapar oklarheter kring ansvar och rättssäkerhet.

Stadsbyggnadsnämnden anser att förslaget i dess nuvarande form innebär risker och brister. Det är angeläget att först utvärdera effekterna av nuvarande regelverk innan ytterligare förändringar genomförs. Kompetenskrav och uppföljning måste förtydligas och förstärkas, och rättssäkerhet, kvalitet och tillsyn måste garanteras även i ett system med utökat ansvar för privata certifierade byggbedömningsföretag.

Yttrande

Stadsbyggnadsnämnden ställer sig sammantaget negativ till de föreslagna förändringarna i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, som presenteras i Boverkets rapport 2025:2.

Samtidigt som dessa förändringar föreslås, sker stora förändringar i byggregelverket med nya grundförfattningar (Boverkets nya byggregler) som ersätter Boverkets bygg- och konstruktionsregler (BBR och EKS), och det finns även andra förslag på lättnader i PBL för att stimulera bostadsbyggandet. Både certifieringsreformen och de nya byggreglerna bygger på principen om att flytta ansvar från myndigheter till marknaders aktörer.

I remissen lyfts att man behöver utveckla systemet med certifierade byggprojekteringsföretag för att göra det mer attraktivt genom att utöka dess tillämpningsområde.

Stadsbyggnadsnämnden anser att det är olämpligt att införa ytterligare reformer innan de redan beslutade förändringarna hunnit implementeras, följas upp och utvärderas. En så genomgripande omställning som certifieringsreformen kräver stabilitet och tydliga ramar.

Stadsbyggnadsnämnden ser en risk med att flytta över för mycket av granskningsansvaret till privata aktörer och att det blir en otydlig ansvarsfördelning. Om kompetensen inte är tillräcklig, eller om det finns ekonomiska incitament att tänja på tolkningen, finns det risk för sänkt kvalitet och rättsosäkerhet.

Under kapitel 3.6.10, underrubriken *Konsekvenser för kvaliteten på det som byggs*, skriver Boverket att det föreslagna systemet har förutsättningar att uppnå en större likformighet och jämnhet i bedömningar jämfört med om byggnadsnämnderna skulle handlägga ärenden. Med det föreslagna systemet anser Stadsbyggnadsnämnden att de möjliga tolkningarna ökar. Vidare skriver Boverket: "Det faktum att ett CBF riskerar sin certifiering vid misskötsel borde innebära att företaget har incitament att hålla en tillfredsställande nivå i arbetet". Att man skriver borde är inte tillräckligt säkert för en sådan stor förändring.

En central förändring i förslaget innebär att ta fram en kontrollplan som ska fastställas av byggnadsnämnden utgår. Detta framgår av kapitel 3.5.3.2. Förslaget motiveras med att företagen, som redan har bedömt projekteringen, borde ha bäst överblick över vilka kontrollmoment som behövs för att säkerställa att byggprojektet uppfyller PBL:s krav. För att klara detta ska det finnas tillgång till en certifierade kontrollansvariga, men hur denna funktion ska regleras och följas upp är inte tydligt.

Stadsbyggnadsnämnden är kritisk till att momentet att fastställa en kontrollplan genom myndighetsbeslut tas bort. Det skapar oklarheter kring hur rättssäkerhet och kvalitet ska garanteras. Det är inte heller tydligt vem som ska granska eller följa upp dokumentationen, eller hur ansvarsfördelningen ser ut vid eventuella brister.

Boverket föreslår även att den nuvarande kontrollplanen ska delas upp i en kontrollplan och en resurshushållningsplan. Idag ska en kontrollplan utöver de tekniska egenskapskraven även bland annat redovisa vilket avfall som åtgärden kan ge upphov till och hur avfallet ska tas om hand. Detta ska ligga utanför det som CBF ska bedöma.

Om man väljer att gå vidare med förslaget så ställer sig Stadsbyggnadsnämnden positiv till att inte kalla det för kontrollansvarig och kontrollplan när man använder CBF. Man ställer sig också positiv till att kontrollplanen, som den ser ut idag, delas upp i en kontrollplan och en resurshushållningsplan. Det leder förhoppningsvis till att det blir tydligare vilken roll alla parter har.

Det är också oklart vilka specifika krav som kommer att ställas på certifierade byggbedömningsföretag. Enligt lagförslaget ska företagen ha ett kvalitetsledningssystem samt särskild sakkunskap och erfarenhet inom relevanta delar av PBL. Dock ställs verifieringskraven på företagsnivå, inte individnivå.

I kap 3.4.9.1.1. skriver man vilka byggnader som kan vara lämpliga för att utöka systemets tillämpningsområde. I dagens system med certifierade byggprojekteringsföretag får ett bostadshus innehålla vissa lokaler. Det rör sig alltså om olika typer av bostadsnära service bland annat kvartersbutik, restaurang eller frisörsalong. En lämplig utvidgning kan vara byggnader för sådan bostadsnära service. Byggnaderna behöver alltså inte vara i ett bostadshus. Men man öppnar också upp för att det skulle kunna vara andra typer av byggnader, till exempel byggnader som förskolor, skolor och primärvård. Detta står i viss konflikt med "Ordning och reda"-utredningen som rekommenderar högre krav på obligatorisk sakkunnighetskontroll för sådana riskbyggnader, står om det i kap 3.4.9.1.2. Stadsbyggnadsnämnden menar därför att om man går vidare med förslaget att utöka typ av byggnad, ska begränsningarna utgå från de som omfattas av "Ordning och reda"-utredningen.

I de befintliga föreskrifterna (BFS2024:1) ställs utöver krav på certifierad KA även särskilda kompetenskrav beträffande certifierade sakkunniga inom brandskydd samt tillgång till konstruktör. Kapitel 3.6.8.1. Vilka ytterligare krav på sakkunnigkompetens som eventuellt kan tillkomma i CBF-systemet är inte färdigutrett. Dock tar man upp att en möjlig effekt är att sakkunnigas tjänster kommer efterfrågas mer, kapitel 3.6.8.2.

Redan idag ser vi på byggnadsnämnderna hur ärenden inför start- eller slutbesked kan dra ut på tiden på grund av att det är svårt att få tag i konsulter. Förslaget kan även

göra det dyrt och svårt för små- och medelstora företag både att gå tag i sakkunniga och försvåra inför certifiering, beroende på hur nya certifieringsföreskrifter utformas.

I kapitel 2.3. kan man läsa om att vid utformningen av kompetenskraven vill man undvika onödigt höga krav för att inte driva upp kostnaderna för ackreditering och certifiering, men det är samtidigt avgörande att höga kompetenskrav upprätthålls för att säkerställa byggkvalitet och rättssäkerhet. Frågan är hur man ska kunna följa upp bedömningar och säkerställa kvalitet.

Om man väljer att gå vidare med förslaget ställer sig Stadsbyggnadskontoret positiva till att Boverket får ansvar för den övergripande kontrollen av systemet med CBF och att man ger Boverket bemyndigande för att kunna ställa krav direkt mot certifieringsorganen.

Stadsbyggnadsnämnden anser att förslaget för att utveckla reformen med certifierade byggprojekteringsföretag i dess nuvarande form innebär stora risker och brister. Det är angeläget att först utvärdera effekterna av nuvarande regelverk innan ytterligare förändringar genomförs. Kompetenskrav och uppföljning måste förtydligas och förstärkas, och rättssäkerhet, kvalitet och tillsyn måste garanteras även i ett system med utökat ansvar för privata certifierade byggbedömningsföretag.

ordförande

[Förnamn Efternamn]

sekreterare

[Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]